

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2007-4-122 (Muafiyet)
Karar Sayısı : 07-79/983-381
Karar Tarihi : 18.10.2007

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Tuncay SONGÖR (İkinci Başkan)
Üyeler : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, Süreyya ÇAKIN,
Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖRLER : K. Oğuz KARAKOÇ, Evren SESLİ

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

20 - Türkiye Garanti Bankası A.Ş.
Levent Nispetiye Mh. Aytar Cd. No:2, 34340
Beşiktaş/İstanbul
- Şekerbank T.A.Ş.
Büyükdere Cd. No:171 Metrocity İş Hanı A Blk.
1. Levent/İstanbul

D. TARAFLAR : - Türkiye Garanti Bankası A.Ş.
- Şekerbank T.A.Ş.

30 **E. DOSYA KONUSU:** Türkiye Garanti Bankası A.Ş. (Garanti Bankası) ve Şekerbank T.A.Ş. (Şekerbank) arasında 1.3.2007 tarihinde imzalanan "Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesi"ne menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 12.7.2007 tarih, 4737 sayı ile giren başvuru üzerine düzenlenen 10.10.2007 tarih, 2007-4-/MM-07-KOK sayılı Menfi Tespit/Muafiyet Ön İnceleme Raporu 10.10.2007 tarih, REK.0.08.00.00-120/306 sayılı Başkanlık önergesi ile 07-79 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Raporda,

40 - Garanti Bankası ve Şekerbank arasında akdedilen "Bonus Kredi Kartı Program Paylaşım Sözleşmesi"nin çeşitli hükümlerinin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesine aykırılık teşkil etmesi nedeniyle bu sözleşmeye menfi tespit belgesi verilemeyeceği,
- "Bonus Kredi Kartı Program Paylaşım Sözleşmesi"ne taraf teşebbüslerin rakip teşebbüsler olmaları nedeniyle, Sözleşme'nin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara

İlişkin Grup Muafiyeti tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlanamayacağı,

- 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde yapılan değerlendirme sonucunda; bildirim konusu Sözleşme'ye anılan kanun maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde imza tarihi olan 1.3.2007 tarihinden itibaren muafiyet tanınması gerektiği

görüşlerine yer verilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

10

H.1. İlgili Pazar

H.1.1. Ürün Pazarı

Bildirimin konusu dikkate alınarak, ilgili ürün pazarı “çok markalı kredi kartları ihracı pazarı” (issuing) ve “üye işyeri edinme pazarı” (acquiring) olarak belirlenmiştir.

H.1.2. Coğrafi Pazar

20 Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde, ilgili coğrafi pazar, “Türkiye Cumhuriyeti Sınırları” olarak tespit edilmiştir.

H.2. Bildirime Konu Sözleşme

Bildirime konu, Bonus Kredi Kartı Program Paylaşım Sözleşmesi (Sözleşme)'nin amacı, Garanti Bankası'nın kurup, işlettiği Bonus Kredi Kartı Programı'nın Şekerbank tarafından kullanılabilmesi ve tarafların -bu kullanım sırasındaki- hak ve yükümlülüklerinin, uygulama esaslarının, hizmet, iletişim ve marka standartlarının belirlenmesidir. Sözleşme, Türkiye Garanti Bankası'nın Denizbank A.Ş. ve Türkiye Ekonomi Bankası A.Ş. ile imzaladığı ve Kurulumuz tarafından muafiyet tanınan sözleşmelerle paralellik arz etmektedir.

30 H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

H.3.1. Sözleşme Hükümlerinin İncelenmesi

40 Bildirime konu Sözleşme'nin “Amaç ve Kapsamı” başlıklı 3. maddesinde, “İşbu sözleşme, Garanti tarafından kurulan ve işletilen Bonus Kredi Kartı Programı'nın Şekerbank tarafından da kullanılabilmesi ve bu kullanım esnasında Tarafların karşılıklı hak ve yükümlülüklerinin belirlenmesi amacı ile akdedilmiştir” denilmektedir. Bonus Kredi Kartı Programı ise, Garanti Bankası veya Garanti Bankası tarafından yetkilendirilen üçüncü kişiler tarafından tanzim edilen bonus kredi kartlarını ve banka kartını kullanmak suretiyle bonus kart hamillerinin ağ üyelerinde yapacakları mal ve hizmet alımlarında taksitli olarak ödeme yapmalarına ve/veya ödül programından faydalanmalarına olanak sağlayan, aynı zamanda kart hamillerinin Kredi Kartı Sistemlerine dahil yurtiçi ve yurtdışı banka ve mali kuruluşların anlaşmalı üye işyerlerinde nakit ödeme

yapmaksızın mal ve hizmet alımı yapabilmelerini ve Kart'a sağlanan diğer olanaklardan faydalanmalarını sağlayan, Garanti Bankası tarafından düzenlenen kart programını ifade etmek üzere Sözleşme'nin 2. maddesinde tanımlanmıştır.

10 Sözleşme'nin 3. maddesi uyarınca, Şekerbank müşterilerine, Garanti Bonus Kart hamillerine sağlanan avantajlara ve özelliklere sahip Bonus Kart'ı Şekerbank isim ve logosunu kullanmak suretiyle pazarlayabilecek, basabilecek, operasyonel hizmetlerini verebilecektir. Ayrıca Şekerbank, Garanti ve Garanti'nin yetkilendirdiği üçüncü kişilerce oluşturulan ağ içerisindeki üye işyerleri ile başkaca bir sözleşme imzalamaksızın kendisi tarafından çıkartılan Bonus Kartlarının da aynı koşullarla ağ içerisinde kabul edilmesi ve işlem görmesi hakkına sahip olacaktır.

Sözleşme'nin 4. maddesinin ikinci fıkrasına göre sözleşme süresi 5 yıl olup, sona erme tarihinden 6 ay öncesinde Şekerbank'ın talebi halinde, 5 yıllık süreyi takiben ve beşinci yılda tabi olunan şartlarla olmak üzere ilave 3 yıl daha uzatılabilecektir.

20 Sözleşmenin 5. maddesi "Uygulama Esasları" başlığını taşımakta ve tarafların programı hangi çerçeve içerisinde yürüteceklerini düzenlemektedir. Sözleşmenin, üye işyeri yönetimine ilişkin hükümlerin yer aldığı 5.1. maddesinde rekabet hukuku bakımında dikkat çeken hükümler şunlardır:

"1(a) ...Taraflar, Bonus Kart Hamillerine Web (ağ) Üyeleri'nde sağlanacak imkânların belirlenmesinde nihai belirleyicinin Garanti olduğu konusunda mutabıktırlar. Taraflar, diğer Tarafça düzenlenen kampanyalara iştirak etmek zorunda değildir.

1(e) Taraflardan her biri, diğer tarafça Bonus Kredi Kartı Programı içerisine alınan ve Web Üyesi olan Üye İşyeri ile Bonus Kredi Kartı programı dışındaki Üye İşyeri ilişkilerini ve finansal koşullarını serbestçe belirleme ve sürdürme hak ve yetkisine sahiptir."

30 Sözleşmenin 5.2. maddesi ise "Kart Sahipleri Yönetimi" başlığını taşımakta ve Şekerbank ile Garanti'nin kart hamillerine yönelik düzenleyecekleri kampanyalara aşağıdaki sınırlamaları getirmektedir:

"a) Taraflar, diğer tarafın Bonus Kredi Kartı Hamillerine yönelik kampanyalarda diğer Taraf'ın yazılı ön onayını arayacaklardır.

c) Taraflar diğer Taraf'a ait mevcut Bonus Kartlarını kendilerine çekmek amacı ile kampanya düzenleyemezler.

40 *d) Taraflar, reklam ve ilanlarında kendileri tarafından verilen Bonus Kartlarının diğer tarafça veya Garanti tarafından yetkilendirilen üçüncü kişilerce verilen Bonus Kredi Kartlarından daha avantajlı olduğunu belirtmek suretiyle reklam, tanıtım, vb. uygulama yapamazlar. Bu hüküm tahtında olmak üzere Taraflar, diğer Taraf'ın ve Garanti tarafından yetkilendirilen üçüncü kişilerin mevcut kart portföylerini kendilerine çekmek için kampanya yapmama konusunda mutabık kalmışlardır.*

e) Şekerkbank tarafından çıkartılacak olan Bonus Kartlarına Şekerkbank tarafından uygulanacak olan her türlü ücret, faiz, komisyon ve her ne ad altında olursa olsun Kart Hamillerinden talep edilen tutarların, Garanti, veya Garanti'nin yetkilendirdiği üçüncü kişilerden kendisine kart hamili çekecek veya Bonus Kredi Kart Programını cazip olmaktan çıkartacak nitelikte olmayacağını Şekerkbank kabul ve taahhüt eder.

10 g) Şekerkbank, Garanti Bankası tarafından uygulanmakta olan Bonus Plus ve Bonus Premium gibi kart sadakat programları kapsamında, Bonus kredi kartlarının bir üst seviyede Bonus kazandırmasına ve karta daha fazla avantaj sağlamasına imkân veren kart seviyesi yükseltme uygulamalarını Garanti veya Garanti'nin yetkilendirdiği üçüncü kişilerden kendisine kart hamili çekecek veya Bonus Kredi Kartı Programını cazip olmaktan çıkartacak nitelikte olmayacağını kabul ve beyan etmiştir.”

5.3. (a) madde uyarınca ise, Şekerkbank, kendisi tarafından ağ üyesi yapılarak Bonus Kredi Kartı Programı'na dahil edilecek üye işyerlerince verilecek Bonus oranlarını belirleme ya da tavsiye etme yetkisine sahiptir. Ancak söz konusu oranların, Garanti Bankası tarafından belirlenen ve sözleşme ekinde yer verilen bazı sektör bazında önerilen oranların altına düşmeyeceği hükme bağlanmıştır.

20 Sözleşmenin 5.3.(d) maddesinde de taraflardan her birinin kendisi tarafından verilecek Bonus kartlarla ilgili olarak sadece kendi Bonus Kart Hamillerine verilmek üzere ödül kampanyaları düzenleyebileceği; buna karşılık, 5.3. (c) maddede tarafların olağan ödül uygulamaları kapsamı dışında yer alacak tüm üye işyeri bazlı kampanyalarında diğer tarafa yazılı bilgi vermeyi kabul ve taahhüt edecekleri hükmü getirilmiştir.

Sözleşme'nin 7. maddesinin (c) fıkrası uyarınca Garanti Bankası söz konusu sözleşmenin imzalanması ile Şekerkbank'a, Bonus Kredi Kartı Programı ve bunun parçaları ve uygulamaları ile ilgili olarak münhasır olmayan, temlik edilemeyen, alt lisans verilemeyen ve devredilemeyen bir kullanım lisansı vermektedir.

30 Görüldüğü üzere Sözleşme esas olarak Şekerkbank'ın Bonus markalı kart çıkarabilmesi ve bu kartın Garanti Bankası'nın ve Şekerkbank'ın üye işyeri ağı dahilindeki işyerlerinde kullanılabilmesini sağlamaktadır.

H.3.2. Menfi Tespit Değerlendirmesi

40 Sözleşme'nin tarafları, bankacılık hizmetleri ve inceleme konusu bakımından ilgili ürün pazarı olarak belirlenen kredi kartları pazarında birbirlerine rakip durumdadırlar. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi “Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran veya doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar...hukuka aykırı ve yasaktır.” hükmünü haizdir. Dolayısıyla aynı piyasada faaliyet gösteren ve birbirine rakip olan iki teşebbüsün bir kredi kartı programını paylaşmak üzere akdettikleri bir sözleşme rekabeti kısıtlayıcı nitelikte olup, 4. madde yasağına tabidir. Bu durumda

bildirime konu Sözleşme'ye Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilmesi mümkün bulunmamaktadır.

H.3.3. Bireysel Muafiyet Değerlendirmesi

4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında muafiyet tanınabilmesi için, 4. madde kapsamına giren anlaşmaların iki olumlu iki olumsuz koşulu birlikte sağlaması gerekir:

H.3.3.1. Malların Üretim veya Dağıtımı ile Hizmetlerin Sunulmasında Yeni Gelişme ve İyileşmelerin ya da Ekonomik veya Teknik Gelişmenin Sağlanması

Muafiyet tanınması için aranan ilk olumlu şart, ekonomik açıdan bir değerlendirme yapılmasını gerektirmektedir. Hangi hallerin ekonomik yarar sağladığının somut olayın özelliklerine göre değerlendirilmesi gerekmektedir. Birlikte, genel olarak üretim ve dağıtım maliyetlerinin düşürülmesi, kalitenin artırılması, malın arzında devamlılığın sağlanması, yeni piyasalara girişin kolaylaştırılması ve yeni ürünlerin ya da üretim tekniklerinin bulunması gibi hallerin varlığı halinde ekonomik yararın sağlandığı kabul edilmektedir.

Çok markalı kredi kartlarına yönelik üye işyeri edinme pazarında, "Bonus Kredi Kartı Program Paylaşım Sözleşmesi" sonucunda kapalı ağ olarak faaliyet gösteren Bonus üye işyeri ağı Şekerbank'a açılmış olacak ve Şekerbank yeni bir üye işyeri ağı oluşturmasına gerek kalmaksızın mevcut ağda ihraç ettiği kartları kullandırma imkanına sahip olacaktır. Şekerbank yeni üye işyeri anlaşmaları yapmasa dahi, mevcut üye işyeri ağından faydalanacak ve güçlü bir marka ile beraber çok markalı kredi kartları piyasasında faaliyet gösterecektir.

Diğer yandan sözleşmeye taraf bankaların program kullanımına yönelik söz konusu sözleşme, dolaylı olarak çok markalı kredi kartları hizmetinin sunulmasında gelişme ve iyileşme sağlanması amacına da hizmet etmektedir. Şekerbank yeni bir altyapı yatırımı ile yeni bir üye işyeri ağı kurmak yerine mevcut ağdan faydalanabilecek; yeni POS maliyeti üstlenmeyecek; mevcut ağa isterse yeni üye işyerleri eklemek suretiyle faaliyet gösterecektir. Böylece Şekerbank müşterileri açısından bankacılık hizmetlerinin önemli parçalarından biri olan kredi kartları pazarında hizmet alımında iyileşme sağlanması söz konusu olacaktır.

H.3.3.2. Tüketicinin Bundan Yarar Sağlaması

4. madde anlamında rekabeti sınırlayıcı etkileri olan bir anlaşmanın muafiyet alabilmesi için, yukarıda değinilen malların dağıtımı veya hizmetlerin sunulmasından elde edilen iyileşmenin tüketiciye yansıtılması gerekmektedir. Kanun'da tüketicinin ekonomik gelişmeden yarar sağlaması gerektiği belirtilmekle birlikte, yararlanmanın ölçüsü ve kapsamı hususunda herhangi bir ifade yer almamaktadır. Tüketicinin yarar sağlaması açısından beklenen genellikle fiyatlar seviyesindeki düşüş olmakla birlikte, satış sonrası etkin hizmetler, ürün çeşitliliğinin artması, tüketicinin ürüne daha kolay ulaşabilmesi,

malın arzında devamlılığın sağlanması gibi koşullar da tüketicinin elde edeceği menfaat kapsamında değerlendirilebilmektedir.

10 İnceleme konusu dikkate alındığında, tüketici yararı açısından ilk bakılması gereken Şekerbank müşterilerinin durumunda meydana gelebilecek olası değişimlerdir. Bu bağlamda incelemeye konu anlaşma vasıtasıyla kredi kartları pazarında halihazırdaki Şekerbank kredi kartı hamillerinin de çok markalı kredi kartı hizmetinin sağladığı avantajlardan yararlanması yoluyla; tüketicilerin güvenli hizmet almaları ve yaygın bir üye işyeri ağına sahip olan Bonus Kart'ın sağladığı ödül/puan uygulamasından faydalanmaları sağlanmış olmaktadır. Bu açıdan, Şekerbank müşterilerinin Türkiye'nin en yaygın üye işyeri ağlarından birine dahil olarak alışveriş yapma imkanına sahip olmaları tüketici yararı açısından en dikkate değer husustur. Diğer taraftan, bu koşul anlamında tüketicinin sadece nihai tüketiciyi değil ara kullanıcıları da içerdiği malumdur. Bu bağlamda Bonus üye işyerlerinin de Şekerbank kredi kartı sahiplerinin sisteme dahil olmalarıyla genişleyen müşteri portföyünden yararlanabilecekleri söylenebilir. Bu çerçevede, muafiyet verilmesinin ikinci koşulunun da karşılandığı anlaşılmıştır.

20 H.3.3.3. İlgili Piyasanın Önemli Bir Bölümünde Rekabetin Ortadan Kalkmaması

Muafiyet kararı verilmesinde aranan bu ilk olumsuz şarta göre, muafiyete konu anlaşma ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmasına neden olmamalı, bir başka deyişle sağlanan ekonomik gelişme veya fayda ile tüketicinin bundan yarar sağlaması rekabetin ortadan kaldırılması sonucunda elde ediliyor olmamalıdır.

30 Kart sayısına göre hesaplanan pazar payları bakımından 2006 yılı itibarıyla Garanti Bankası'nın %(...), Şekerbank'ın ise %(...) pazar payı olduğu görülmektedir. Yine aynı kriter dikkate alındığında, Yapı ve Kredi Bankası'nın %(...), İş Bankası'nın %(...), Akbank'ın %(...), Finansbank'ın %(...) ve HSBC'nin %(...) pazar payına sahip olduğu anlaşılmaktadır. Buna göre bildirim konu işlem taraflarının toplam pazar payları %(...)¹ olacaktır.

Diğer taraftan, kredi kartlarından elde edilen ciroya göre hesaplanan pazar payı bakımından ise 2006 yılı itibarıyla Garanti Bankası'nın payı %(...) olurken, Şekerbank'ın payı %(...) olarak gerçekleşmiştir.

Yukarıdaki bilgiler çerçevesinde, bildirim konu anlaşma sonucunda ilgili pazarın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmayacağı ve muafiyetin bu koşulunun sağlandığı sonucuna ulaşılmıştır.

40

¹ Bonus Uygulamasına 2004 yılı itibarıyla dahil olan Denizbank (% ...) ve 2006 yılı itibarıyla sisteme dahil olan TEB'in (% ...) de dahil edilmesi ile pazar payı % 23,25'e ulaşmaktadır.

H.3.3.4. Rekabetin (a) ve (b) Bentlerindeki Amaçların Elde Edilmesi İçin Zorunlu Olandan Fazla Sınırlanmaması

Kanun'un 5. maddesinde öngörülen bu son koşula aykırılık ya izlenen amacın elde edilmesi için rekabetin gereğinden fazla sınırlanmaması ya da rekabetin sınırlanmasının gereğinin dahi bulunmaması halinde olabilir. Teşebbüsler prensip olarak anlaşma ile amaçladıkları ekonomik yararların gerçekleştirilmesinde rekabeti en az sınırlayıcı yöntemi tercih etmekle yükümlüdürler.

10 Bu bakımdan Bonus Kredi Kartı Program Paylaşım Sözleşmesi'nin, Şekerbank tarafından çıkartılacak olan Şekerbank Bonus kredi kartlarına Şekerbank tarafından uygulanacak olan Bonus oranlarının, Garanti Bankası tarafından belirlenen ve sözleşme ekinde yer alan sektör bazında önerilen oranların altına düşmeyeceğini düzenleyen 5.3. maddesinin (a) fıkrasında yer alan ifadelerin ve sözleşmenin 5.2. maddesinde, tarafların diğer tarafa ait mevcut Bonus Kartlarını kendilerine çekmek amacı ile kampanya düzenlemeyeceklerine, kendileri tarafından verilen Bonus Kartlarının daha avantajlı olduğunu belirtmek suretiyle reklam, tanıtım yapmayacaklarını beyan ve taahhüt edeceklerine ilişkin olarak yer alan ifadeler, değerlendirilmesi gereken rekabet kısıtlamalarıdır.

20 Garanti Bankası, taksitli/ödüllü kartların yaygınlaşması üzerine "Bonus Kart" markası ile pazara giriş yapmış ve yaygın bir üye işyeri ağı kurmuştur. Sözleşme'nin uygulanması neticesinde Şekerbank kart hamilleri, yaygın bir ağ oluşturan Bonus üye işyerlerinden taksitli/ödüllü alışveriş yapma imkanına sahip olmakta, Şekerbank ise benzer bir ağı oluşturmanın maliyetlerinden tasarruf etmektedir. Bununla birlikte genel olarak tüketici birden fazla karta sahiptir ve kolayca ödül/taksit oranı ile ödeme koşulları kendisine daha uygun gelen bankanın kartını kullanmaya başlayabilmektedir. Bu nedenle rekabetçi bir yapıya sahip olan bu pazarda, tüketicilere sağlanan avantajların dolayısıyla marka imajının korunması önem arz etmektedir. Bu hususlar dikkate alınarak, 30 kıyaslandığında rekabeti zorunlu olandan fazla kısıtlamadığı kanaatine varılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

1. Türkiye Garanti Bankası A.Ş. ve Şekerbank A.Ş. arasında 1.3.2007 tarihinde imzalanan "Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesi"nin çeşitli hükümlerinin 4054 sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanun"un 4. maddesine aykırılık teşkil etmesi nedeniyle bu sözleşmeye menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,
- 40 2. 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde yapılan değerlendirme sonucunda; anılan maddede belirtilen şartların bulunduğu göz önüne alınarak,

07-79/983-381

söz konusu Sözleşme'ye aynı kanun maddesi çerçevesinde imza tarihi olan 1.3.2007 tarihinden itibaren bireysel muafiyet tanınmasına

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.